

MİLLETLERARASI SİVİL HAVACILIK ANLAŞMASI

Şikago'da 7 Aralık 1944 Tarihinde Akit Ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi Ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun

KANUN NO : 4749
KABUL TARİHİ: 05.06.1945

MADDE 1- Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası, Sivil havacılık Anlaşması.Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici sözleşmesi.Milletlerarası Hava Ulaştırma Sözleşmesi,Milletlerarası Hava servisleri Transit Sözleşmesi ve nihai senet onanmıştır.

MADDE2-- Yapılacak iki taraflı Anlaşma ve Sözleşmelerde Milletlerarası Hava Ulaştırma Sözleşmesinin 5'inci serbestisine ilişkin hükmün geçici süreler için kabulüne ve uygulanmasına Hükümet yetkilidir.

MADDE3-- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE4— Bu Kanun Bakanlar Kurulunca yürütülür.

..... 6/6/1945 .....

BAŞLANGIÇ

Milletlerarası sivil Havacılık müstakbel inkişafının, dünya devletleri ve milletleri arasında dostluk ve anlayış yaratmaya ve muhafazaya büyük ölçüde yardım edebileceğini; bunun suiistimali ise genel güvenliğe bir tehdit teşkil edebileceği;

ihtilafları bertaraf etmenin ve dünya sulhunun dayandığı devletler ve milletlerarası işbirliğini teşvikin arzuya şayan olduğunu göz önünde tutarak;

Aşağıda imzaları bulunan hükümler. Milletlerarası Sivil Havacılığın emin ve muntazam bir tarzda inkişaf edebilmesi ve hava ulaştırma servislerinin müsavi imkanlar esası üzerine tesisi ile sağlam ve ekonomik bir şekilde işletilebilmesi için bazı prensip ve düzenler hususunda mutabık kalmışlar ve bu maksatla işbu Anlaşmayı akit eylemişlerdir.

BİRİNCİ KISIM

Hava Seyrüseferi

Umumi Esaslar ve Konvansiyonun Tatbiki

Hakimiyet

MADDE L- Akid Devletler, devletlerin ülkeleri üstündeki hava sahası üzerinde tam ve münhasır hakimiyeti haiz olduklarını kabul ederler.

Ülke

MADDE 2.- Bu konvansiyon anlamında bir devletin ülkesinden maksat o devletin hakimiyeti, hükümranlığı, himayesi veya mandası altında bulunan arazi ile ona bitişik bulunan kara sularıdır.

MADDE 3.- Sivil Hava Nakil Vasıtası ve Devlet Hava Nakil Vasıtası

a) Bu konvansiyonel yalnız sivil hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olup devlet hava nakil vasıtalarına tatbik olunamaz;

b) Askeri, gümrük ve zabıta hizmetlerinde kullanılan hava nakil vasıtaları devlet hava nakil vasıtası sayılır;

c) Akid Devletlerden birine ait bir devlet hava nakil vasıtası ancak hususi bir anlaşma veya sair suretle salahiyet verilmiş olduğu takdirde ve bu salahiyetin şartlarına uygun olarak diğer bir devletin ülkesi üzerinden uçabilir veya o devlet ülkesine inebilir.

d) Akid Devletler, devlet hava nakil vasıtaları için nizamlar vazederken sivil hava nakil vasıtalarının seyrüseferinin emniyetini göz önünde bulundurmayı taahhüt ederler.

Sivil Havacılık Suiistimali

MADDE 4.- Akid Devletlerden herbiri sivil havacılığı bu konvansiyonun gaye ve hedefleriyle kabili telif olmayan maksatlar için kullanılmamayı kabul ederler.

FASIL II

Akid Devletlerin Ülkesi Üzerinden Uçuş

Tarifersiz Uçuş Hakkı

MADDE 5.- Akid Devletlerden her biri diğer Akid Devletlere ait olup tarifeli milletlerarası servislerde çalışmayan hava nakil vasıtalarının bu konvansiyon ahkâmına riayet şartıyla önceden müsaade alınmasına lüzum kalmaksızın ülkesi dahiline girmek veya ülkesi üzerinden durmadan uçmak ve seyrüseferden gayri maksatlarla iniş yapmak hakkını tanır. .Şu kadar ki. ülkesi üzerinden uçulan devletlerin iniş talebinde bulunmak hakkı mahfuzdur. Bununla beraber Akid Devletler uçuş emniyeti mülâhazasıyla, muvasalası müşkül olan veya kafi seyrüsefer teshilatı bulunmayan mıntıklar üzerinden uçacak olan hava nakil vasıtalarına muayyen yollar takip etmelerini veya hususi müsaade istihsal eylemelerini talep etmek hakkını muhafaza ederler.

Bu kabil nakil vasıtaları tarifeye bağlı beynelmilel servislerden gayri seferlerde ücret veya kira ile yolcu, yük veya posta taşımakta bulunduğu takdirde, 7.nci maddenin hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, yolcu, yük veya posta almak veya boşaltmak imtiyazını haiz bulunacaktır. Bu alma veya boşaltma ülkesi üzerinde vuku bulan devletin lüzum gördüğü nizamata. şartlar veya tahdidatı vazetmek hakkı mahfuzdur.

Tarifelenmiş Hava Servisi

MADDE 6- Tarifeli beynelmiel hava servisleri ancak hususi müsaade veya o devletten başka suretle salahiyet almış olmak ve ancak bu madde veya salahiyet hükümlerine riayet Akid Devletlerden birinin ülkesi üzerinden veya ülkesi dahilinde işleyebilir.

Kabotaj

MADDE 7.- Akid Devletlerden her biri ülkesi dahilindeki bir noktadan ülkesi dahilinde diğer bir noktaya ücret veya kira mukabilinde yolcu, yük veya posta taşımak müsaadesini sair Akid Devletlerin hava nakil vasıtalarına vermemek hakkını haizdir. Akid Devletlerden her biri böyle bir imtiyazı diğer bir devlete veya diğer bir devletin hava yoluna inhisar şeklinde bahşetmemeyi ve diğer bir devletten inhisar şekilde böyle bir imtiyazı kabul etmemeği taahhüt eder.

Pilotsuz Hava Nakil Vasıtası

MADDE 8.- Pilotsuz uçabilen hava nakil vasıtaları ancak hususi salahiyet verilmiş olmak ve bu salahiyet hükümlerine riayet etmek şartıyla Akid Devletlerden birinin ülkesi üzerinde açabilir. Akid Devletlerden her biri pilotsuz uçabilen böyle bir nakil vasıtasının sivil hava nakil vasıtalarına açık olan sahalardaki uçuşun sivil hava nakil vasıtalarına tehlike teşkil etmiyecek şekilde kontrol etmeyi taahhüt eder.

MADDE 9.- Memnu Mıntıkalar

n) Akid Devletlerden herbiri askeri zaruret veya ammenin emniyeti icabı olarak başka devletlerin hava nakil vasıtalarının, ülkesinin muayyen sahaları üzerinden uçmasını tahdit veya men edebilir, şu kadar ki. ülkesi bahis mevzuu olan devlete ait olup beynelmilel tarifeli hava servislerinde çalışan nakil vasıtaları diğer Akid Devletlere ait olup aynı servislerde çalışan nakil vasıtaları arasında bir fark görülmiyecektir. Bu servislerde memnu mintıkların vüs'at ve mahalleri itibariyle hava seyrüseferlerini lüzumsuz yere ihlal etmiyecek derecede makul olmaları lazımdır. Akid Devletlerden birinin ülkesi dahilindeki bu gibi memnu mintıklarla bunlarda bilahare yapılacak değişikliklere ait tarif ve planların mümkün olduğu kadar çabuk diğer Akid Devletlere ve Beynelminel Sivil Havacılık Teşkilatına bildirilmeleri lazımdır.

h) Akid Devletlerden her biri istisnai şartlar altında veya fevkalade haller devamınca yahut ammenin icabı olarak ülkesinin tamamı veya bir kısmı üzerinden uçulmasını, o andan itibaren hüküm ifade etmek üzere muvakkaten tahdit veya men etmek hakkını da mahfuz tutarlar: Şu kadar ki, bu men ve tahditlerin, tabiiyet bakımından bir fark gözetmeksizin bütün diğer devletlerin nakil vasıtalarına tatbiki şarttır.

c) Akid Devletlerden her biri, yukarıda (a) ve (b) bentlerinde yazılı mintıklara giren herhangi bir nakil vasıtasını, mümkün olan en kısa bir zaman içinde ülkesi dahilinde göstereceği bir hava limanına inmeğw davet edebilir.

Gümrüklü Hava Limanlarına İniş

MADDE 10.- Bu konvansiyon ahkamına veya hususi bir salahiyete müsteniden hava nakil vasıtalarının Akid Devletlerin ülkesi üzerinden durmadan geçebilecekleri haller müstesna. Akid Devletlerden birinin ülkesine giren nakil vasıtaları, o devletin nizamları icap ettiediği takdirde , gümrük vediger muayyenelerin yapılabilmesi için o devlet tarafından tayin olunacak bir hava limanına inmeğe mecburdurlar. Akid Devletlerden birinin ülkesinden ayrılan nakil vasıtasının da bu şekilde tayin edilmiş gümrüklü bir hava limanından hareket etmesi lazımdır. Bu suretle tayin olunan bütün Akid Devletlere tebliğ edilmek üzere bu konvansiyonu ikinci kısımda kurulmuş bulunan Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatına bildirilmesi lazımdır.

Hava Nizamlarının Tatbiki Kabiliyeti

MADDE 11.- Bu konvansiyon ahkamına halel gelmemek şartıyla Akid Devletlerden birinin beynelmilel hava seyrüseferinde çalışan nakil vasıtalarının o devletin ülkesine girip çıkmasına veya ülkesi dahilinde bulunduğu müddetçe böyle bir nakil vasıtasının işlenmesi ve seyrüseferine müteallik kanun ve nizamları tabiyet farkı gözetmeksizin bütün Akid Devletlerin hava nakil vasıtalarına tatbik olunacak ve mezkur hava nakil vasıtaları tarafından giriş ve çıkışta ve o memleketin ülkesi üzerinde bulunduğu müddet zarfında bu kavanin ve nizamata riayet edilecektir.

Uçuş Kaideleri

MADDE 12.- Akid Devletlerden her biri ülkesi üzerinden uçan veya ülkesi dahilinde manevra yapan nakil vasıtası ile, nerede bulunursa bulunsun kendi tabiiyet işaretini taşıyan her nakil vasıtasının, hava nakil vasıtalarının uçuş ve manavralarına müteallik olup orada yürürlükte bulunan kaide ve nizamlara riayet edeceğini teminat altına alacak tedbirler ittihazını taahhüt eder. Akid Devletlerden her bir bu husustaki nizamlarını zamam zaman bu konvansiyona müsteniden varolacak nizamlara mümkün olduğu kadar benzetmeği taahhüt eder. Akid Devletlerden her biri tatbiki icap eden nizamlara riayet etmeyen şahısları cezalandırmayı taahhüt eder.

Giriş

MADDE 13.- Akid Devletlerin girişe, gümrükten çıkışa, muhacerete, pasaporta, ngümrüğe ve karantinaye eden nizamlar gibi, mürettebat ve yükün ülkesi dahiline girmesi ve ülkesinden çıkması hususlarına müteallik kanun ve nizamları, ülkeye giriş veya ülkeden çıkışta veya ülke buldukları sırada o yolcu, mürrettebat ve yük hakkında tatbik olunur.

Hastalıkların Sirayetini Önlemek

MADDE 14.- Akid Devletlerden her biri kolera, salgın halinde tifüs, çiçek, sarı humma. veba., ve Akid Devletlerin zaman zaman tasrihini kararlaştıracakları diğer sari hastalıkların hava seyrüseferleri yoluyla yayılmasını önlemek için müessir tedbirler almayı taahhüt eder ve bu maksatla Akid Devletler hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olan sıhhi tedbirlere müteallik beynelmiel nizamlara alakalı makamlarla sıkı istişarede bulunurlar. Bu gibi istişareler bu mevzua müteallik olmak üzere mevcut olup Akid devletlerin de imza etmiş bulunabilecekleri beynelmilel konvansiyonların tatbikine engel teşkil etmez.

Hava Limanı Harçları ve Benzer Harçlar

MADDE 15.- Akid Devletlerden birin eait olup milli nakil vasıtalarının istifadesi için umuma açılmış bulunan hava limanlarının, 68.nci maddesi hükümleri mahfuz kalmak üzere, diğer bütün Akid Devletlerin nakil vasıtalarına aynı şartlar altında açık bulundurulması mecburidir. Aynı müsavi şartlar bütün Akid Devletlerin nakil vasıtalarının, radyo ve meteorolojik servisler de dahil hava seyrüseferinin emniyeti ve sür'atle cereyanı bakımından umumun istifadesine tahsis edilmiş bulunan her türlü hava seyrüseferi kolaylıklardan istifade etmeleri hususunda da tatbik olunur.

Bu gibi hava limanları ve hava seyrüsefer tesisatından diğer Akid Devletlere ait nakil vasıtalarının istifadesi mukabilinde alınabilecek veya alınmamasına müsaade edilebilecek olan harçlar:

a) Tarifeli beynelmilel servislerde çalışmayan hava nakil vasıtaları için, müşabih işletmeler de çalışan aynı sınıftaki milli hava nakil vasıtaları tarafından ödenen harçlardan fazla olamaz.

b) Tarifeli beynelmilel servislerde çalışan hava nakil vasıtaları için, müşabih beynelmilel hava servislerinde çalışan milli hava nakil vasıtaları tarafından ödenen harçlardan fazla olamaz.

Bütün bu harçların neşir ve Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatına tebliğ edilmeleri lazımdır. Şu kadar ki, alakalı akid Devletlerden birinin talebi halinde hava limanları ve diğer kolaylıklardan istifade için alınan haklar konsey tarafından gözden geçirilir ve konsey alakalı devletler tarafından nazarı itibari alınmak üzere bu husustaki raporunu tavsiyeleri ile birlikte onlara bildirir, akid Devletlerden hiç biri sırf diğer Akid Devletlerden birine ait olarak kendi ülkesinden geçiş veya ülkeye giriş veya çıkış üzerinden ücret, resim veya herhangi bir harç alamaz.

Hava Nakil Vasıtasının Aranması

MADDE 16.- akid Devletlerin salahiyetli makamları haddında fazla gecikmeye sebebiyet vermeksizin diğer Akid Devletlerin hava nakil vasıtalarını muvasalat veya hareketlerinde aramak ve bu konvansiyonda tarif olunan diğer vesikaları muayene etmek hakkını haizdirler.

FASI III

Hava Nakil Vasıtasının Tabiiyeti

Hava Nakil Vasıtalarının Tabiiyeti

MADDE 17.- Hava nakil vasıtaları tescil edildiği devletin tabiiyetini haizdir.

Çifte Tescil

MADDE 18.- Bir hava nakil vasıtasının birden devlete tescili muteber değildir, fakat tescilin bir devletten diğerine nakli caizdir.

Tescilin Tabi Olduğu Milli Kanunlar

MADDE 19.- Bir vakil vasıtanın Akid devletlerden herhangi birinde tescili veya sicil kayıtlarının nakli o devletin kanun ve nizamlarına uygun olarak cereyan eder.

İşaretlerin Vaz'ı

MADDE 21.- Akid Devletlerden herbiri, talep üzerine diğer Akid Devletlerden herhangi birine veya Beynelmilel Sivil Havacılık teşkilatına sılasının tescil ve mülkiyeti hakkında malumat vermeği taahhüt eder. Bundan başka akid Devletlerden her biri

Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilatının vazedebileceği esaslar dairesinde bu Teşkilatta raporlar vermeğe ve o devlette tescil edilmiş bulunan beynelmîlel hava seyrüseferinde işlemleri imtad olan hava nakil vasıtalarının mülkiyeti ve kontrolü hakkında elde edilebilen hussuları bildirmeğe mecburdur. Beynelmîlel Sivil havacılık teşkilatı, bu suretle elde ettiği malumatı, talepleri üzerine diğer Akid Devletlere de bildirmeğe mecburdur.

FASIL IV

Hava Seyrüseferini Kolaylaştırıcı Tedbirler

Formalitelere Kolaylaştırılması

MADDE 22.- Akid Devletlerden herbiri, Akid Devletlerin Ülkeleri arasında hava nakil vasıtası ile yapılan seyrüseferleri kolaylaştırmak ve hususiyle muhaceret, karantina, gümrük ve mmelekette çıkış işlerine müteallik kanunların tatbikinde hava nakil vasıtasının. mürrettebatın, yolcuların ve yükün lüzumsuz yere gecikmelerine mani olmak üzere hususi nizamnameler çıkartmak suretiyle veya başka herhangi bir suretle kabili tatbik bütün tedbirleri al mavi kabul ederler.

Gümrük ve Muhaceret Usulleri

MADDE 23.- Akid Devletlerden herbiri lüzum gördüğü takdirde; beynelmîlel hava seyrüseferine müteallik ve bu konvansiyon mucibince zaman zaman tesisi veya tavsiye olunması muhtemel bulunan tatbikata uygun olmak üzere gümrük ve muhaceret usulleri tesisim taahhüt eder. Bu konvansiyonun hiç bir hükmü gümrükten serbest hava limanları tesisine mani değildir.

Gümrük Resimleri

MADDE 24.-

a) O devletin gümrük nizamı mahfuz kalmak şartıyla bu akid Devletlerden birinin ülkesi dahiline, ülkesinden harice veya ülkesi üzerinden uçan hava nakil vasıtaları muvakkat olarak gümrük resimlerine tabi tutulmayacaktır, akid Devletlerden birine ait bir ülkeye muvasalatında nakil vasıtasında bulunup o devletin ülkesini terk ederken de nakil vasıtasında kalan akaryakıt yağ, yedek parçalar, mutad ekipman ve komanya gümrük resim ve masraflardan muaftır. Bu istisna boşaltılan miktar ve maddelere kabili tatbik değildir. Meğer ki o devletin gümrük nizamı bunların gümrük muhafazası altında bulundurulmasını amir oldun.

h) Beynelmîlel hava seyrüseferlerine iştirak eden Akid Devletlerden birinin hava nakil vasıtasına takılmak veya o nakil vasıtasında kullanılmak üzere diğer bir Akid Devlet ülkesine sokulan yedek parçalarla ekipman gümrük resimlerinden mua folacaklar; alakalı devletin bu malzemenin gümrük muhafaza ve kontrolü altında bulundurulması amir olan nizamı mahfuzdur.

Tehlike İçinde Bulunan Hava Nakil Vasıtası

MADDE 25.- Akid Devletlerden herbir ülkesi dahilinde olup tehlike içinde bulunan hava nakil vasıtalarına karşı kabil olan bütün yardım tedbirlerini almayı ve kendi makamları

murakabesi mahruz kalmakşartıyla. vasıtasının malikelerine veya sicilinde kayıtlı bulunduğu devletin makamlarına halin icaplarına göre lüzumlu görülecek bu gibi yardım tedbirlerini almak müsaadesini vermeyi taahhüt ederler. Akid Devletlerden her biri kaybolan bir hava nakil vasıtasını arayacağı zaman bu konvansiyon mucibince zaman zaman tavsiye edilmesi muhtemel olan koordine edilmiş tedbirleri tatbik edecektir.

Kazaların Tahkikatı

MADDE 26.- Akid Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtasının diğer bir Akid Devletin ülkesinde kazaya uğraması ve bu kazanın ölüm veya ağır yaralanma ile neticelenmesi veya nakil vasıtasında veya hava seyrüseferi kolaylıklarında ehemmiyetli teknik arızalanıl mevcudiyetine kanunları müsaade ettiği nisbette. Beynelmielel Sivil Havacılık Teşkilatınca tavsiyesi muhtemel olan usullere uygun olarak kazanın tahkikatına girişecektir. Hava nakil vasıtasının sicilinde kayıtlı bulunduğu devlete tahkikat esnasında hazır bulunmak üzere bir müşahit tayin etmek imkanı verilmesi ve tahkikatı yapan devlet tahkikat hakkındaki rapor ve elde edilen neticeleri o devlete bildirmelidir.

MADDE 27.-

(İhtira beratı iddialarından mütevellit hacizden muafiyet)

a) Akid Devletlerden birine ait olup beynelmielel hava seyrüseferinde işleyen hava nakil vasıtalarının diğer bir Akid Devletin ülkesine müsaade ile girmesi veya müsaade ile ve gerek iniş yaparak, gerek yapmayarak transit geçmesi esnasında, hava nakil vasıtasının sureti inşası, makinaları. akşamı, teferruatı veya işleme tarzına müteallik olup ülkesine girilen Devlet tarafından ita veya tescil edilmesi herhangi bir ihtira beratına veyahut nakilvasıtalarının plan veya modeline mütedair bir hakiki imtiyaza riayetsizlik iddialarıyla mezkur devlet veya o devletin eşhasından biri tarafından hava nakil vasıtasının hacmi. yolunda alakonulması veyahut sahibi veya işleticisi aleyhine dava ikame veya herhangi bir suretle müdahale olunması caiz olmadığı gibi hava nakil vasıtasının girdiği devlet içinde hava nakil vasıtasının yukarıda mevzuubahis haczinden muafiyetine müteallik olarak hiç bir suretle emniyet akçesi depozito edilmesi talep olunamayacağı da tabiidir.

b) İşbu maddenin (a) bendinin ahkamı aynı zamanda hava nakil vasıtası için yedek aksam ve yedek malzemenin depolarda bulundurulmasına ve Akid Devlet hava nakil vasıtasının diğer bir Akid Devlet ülkesinde tamiri esnasında bu yedek aksam ve malzemenin kullanılmasına ve yerleştirilmesine de şamil olacaktır. Şu kadar ki, ihtira beratına tabii olup bu şekilde depolarda bulundurulmuş bu kabil aksam ve malzemenin hava nakil vasıtasının girdiği devler hudutları içinde satış veya tevzi veya ticaret maksadıyla ihracı caiz değildir.

c) İşbu maddenin bahşettiği menafiden ancak işbu Anlaşmayı imzalamış olduktan maacle (1) Sınai Mülkiyetin Himayesi Beynelmielel Konvansiyonuna ve bunun tadilatına iştirak etmiş olan veya (2) işbu konvansiyonu akteden diğer Devletlerin tebaasının ihtiralannı tanımak ve bunları layikiyle himaye etmek zımında ihtira kanunları vazetmiş bulunan Devletler istifade edebilirler.

Hava Seyrüsefer Kolaylıkları Standart Sistemleri

MADDE 28.- Akid Devletlerden her biri kabili tatbik buldukları nisbette:

a) Beynelmillel hava seyrüseferini kolaylaştırmak üzere ve bu konvansiyonu müteakip zaman zaman tavsiye ve tesisi muhtemel olan standart ve tatbikatta uygun olarak ülkesi dahilinde hava limanları, radyo servisleri, meteorolojik servisler ve sair hava seyrüseferi kolaylıkları teminini;

b) Bu konvansiyonu müteakip zaman zaman tavsiye veya tesisi muhtemel olan muhabere usullerine, kodlara, işaretlere, alametleri ışık ve sair işletme tatbikat ve kaidelere müteakip standart sistemleri kabul ve tatbik etmeyi,

c) Bu konvansiyonu müteakip zaman zaman tavsiye veya tesisi muhtemel olan standartlara uygun olarak hava harita ve planlarının neşrini temine muatuf beynelmillel tedbirlere iştirak etmeyi taahhüt eder.

FASI V

Hava Nakil Vasıtasında Bakımında İflas Lazım Gelen Şartlar

Nakil Vasıtasında Taşınacak Vesikalar

MADDE 29.- Akid Devletlerden birine ait olup beynelmillel seyrüsefere iştirak eden her hava nakil vasıtasında bu konvansiyonda tarif edilen şartlara uygun olarak aşağıdaki vesikaların bulunması lazımdır.

- a) Tescil vesikası.
- b) Havaya elverişlilik vesikası.
- c) Mürettebattan her birinin lisansı,
- d) Borda jurnali,
- e) Radyo tesisatı varsa, hava nakil vasıtası radyo istasyonu lisansı,
- f) Yolcu taşıyorsa, adlarıyla bindikleri ve incekleri yerleri gösterir bir liste,
- g) Yük taşıyorsa, bir manifesto ile yük hakkında tafsilatı havi bir beyanname.

Hava Nakil Radyo Tesisatı:

MADDE 30.-a) Akid Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtası tescil edilmiş bulunduğu Devletin salahiyyetli makamları tarafından şansı haiz olmadıkça Akid Devletlerin ülkesi dahilinde veya üstünde radyo tesisatı taşıyamaz. Ülkesi üzerinde uçulan Akid Devletin ülkesi dahilinde neşredici radyo cihazlarının kullanılabilmesi o devlet tarafından vazolunan nizamla tabidir.

b) Neşredici radyo cihazları ancak hava nakil vasıtasının sicilinde kayıtlı bulunduğu devletin salahiyyetli makamları tarafından bu maksatla verilmiş hususi bir lisansı haiz olan uçucu mürettebat bulunması zaruridir.

Personel Lisansları

MADDE 31.- Beynelmilel seyrüsefere iştirak eden hava nakil vasıtasında, sicilinde kayıtlı bulunduğu devlet tarafından verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş bir havaya elverişlilik vesikası bulunması zaruridir.

Personel Lisansları

MADDE 32.- a) Beynelmilel seyrüsefere iştirak eden bir hava nakil vasıtasının pilotu ile işletmeyi eştirak eden mürrettebattan her birinin, nakil vasıtasının tescil edilmiş bulunduğu devlet tarafından verilmiş ehliyetname ve lisansları bulunması zaruridir.

b) Akid Devletlerden her biri kendi tebaalarına diğer Akid Devlet tarafından verilmiş ehliyetname ve lisansları, kendi ülkesi üzerindeki uçuşlar için tanımamak hakkını mahfuz tutar.

Vesika ve Lisansların Tanınması

MADDE 33.- Nakil vasıtasının tescil edilmiş bulunduğu devlet tarafından verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş bulunan havaya elverişlilik vesikalarıyla ehliyetname ve lisansları diğer Akid Devletler de muteber olarak tanınırlar. Şu kadar ki, bu gibi vesika ve lisansların verilmesi veya hükümlerinin tasdiki için aranan şartların bir konvansiyon mucibince tesisi muhtemel olan asgari standartlara müsavi olarak üstün olması lazımdır.

Borda Jurnalı

MADDE 34 .- Beynelmilel seyrüsefere iştirak eden hava nakil vasıtası için bir borda jurnalı buldurulacak ve bu jurnaia hava nakil vasıtasına, mürettebatına ait tafsilatla günlük hususiyetler bu konvansiyon mucibince zamanı zaman tarif olunması muhtemel bulunan şekilde kaydedilecektir.

Yük Tahditleri

MADDE 35.- a) Bir devlet hususi surette müsaade etmiş olmadıkça o devletin ülkesine girerken veya ülkesi üstünden bir hava nakil vasıtasında harp cephanesi veya harp silah ve vasıtaları buldurulamaz, her devlet bu madde anlamında harp silah ve vasıtalarından ne kastedtiğini nizamnamelerle tesbit edecek, fakat vahdeti temin etmiş olmak için Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatınca zamam zaman yapılması muhtemel olan tavsiyeleri de nazarı itibare alacaktır.

b) Akid Devletlerden her biri, amme intizam ve emniyeti mülahazalarıyla ülkesi dahilinde veya ülkesi üzerinden (a) bendinde tadat edilen maddelerden başka maddelerin taşınmasını da tanzim veya menetmek hakkını muhafaza ederler; şu kadar ki, beynelmilel seyrüsefere iştirak eden kendi milli nakil vasıtaları ile, aynı şekilde işleyen diğer devletlerin nakil vasıtasının işletilmesi veya seyredebilmesi yahut personel veya yolcuların emniyeti bakımından zaruri olan üetlerin taşınması ve kullanılmasına mani olabilecek tedbirler konması da caiz değıldir.

Fotoğraf Aletleri

MADDE 36.- Akid Devletlerden her biri kendi ülkesi üzerinde , hava nakil vasıtasında fotoğraf aletleri kullanılması keyfiyetini men veya tanzim edebilir.

FASI VI

Beynelmîlel Standartlar ve Kabulü Tavsiye Olunan Usuller

(Tatbikat)

Beynelmîlel Standartlar ve Usullerin Kabulü

MADDE 37.- Akid Devletlerden herbiri hava nakil vasıtasına, personele, hava yollarına ve yardımcı servislere müteallik olup tevhit etmeleri halinde hava seyrüseferini kolaylaştıracak ve ıslah edecek olan bütün hususlara ait nizamlarda, standartlarda, usullerde ve teşkilatta mümkün olan azami vahdeti temin etmek üzere teşriki mesai etmeyi taahhüt eder.

Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilatı bu maksatla lüzum oldukça zaman zaman aşağıdaki mevzulara müteallik olmak üzere beynelmîlel standartlar kabul ve tadil ve tatbikat ve usuller tavsiye edecektir.

a) Yer işaretleri de dahil olmak üzere muhabere sistemleri ve hava seyrüseferi yardımcı tesisatı.

b) Hava limanları ve pist hususiyetleri,

c) Uçuş kaideleri hava seyrüseferi kontrol usulleri,

d) İşletme personeli ve teknisyen personele ait lisanslar,

e) Hava nakil vasıtasının havaya elverişliliği,

f) Hava nakil vasıtasının tescil ve alameti farikaları.

h) Borda defterleri,

i) Hava harita ve planları,

j) Gümrük ve muhaceret usulleri,

k) tehlikede bulunan hava nakil vasıtaları ve kazaların tahkiki.

Bundan başka hava seyrüseferinin emniyeti, intizam ve kıyafetle cereyan edebilmesi ile ilgili olup zaman zaman lüzumlu görülen diğer bütün meseleler.

Beynelmîlel Standart ve Usullerden İnhiras

MADDE 38.- Bu gibi beynelmîlel standart veya usulleri bütün bakımlardan tatbik edemeyen veya tadile rağmen kendi nizam ve tatbikatı ile herhangi bir beynelmîlel standart veya usul arasında tam mutabakat teminine imkan bulamayan yahut beynelmîlel bir standart tarafından tesis edilmiş nizam veya tatbikattan herhangi bir hususta ayrılan nizam veya tatbikat kabulüne lüzum gören herhangi bir Devlet Beynelmîlel Sivil Havacılık teşkilatım derhal beynelmîlel standartça tesis edilmiş olan tatbikatı arasındaki farkı bildirecektir. Beynelmîlel standartlara ilaveler yapılması halinde aynı ilaveyi kendi nizam ve tatbikatında

kabul etmiyen devlet, beynelmilel standart yapılan ilaveden itibaren 60 gün içinde konseyi bundan haberdar etmek veya ittihaz etmek istediği hattı hareketi Konseyi bildirmek mecburiyetindedir. Böyle bir vaziyette konsey derhal diğer Akid Devletlere beynelmilel bir standardın bir veya birden çok (specification) ları ile o devletin alakalı milli tatbikatı arasında mevcut farkı bildirecektir.

Vesika ve lisanslar

MADDE 39.-

u) Mevcut Beynelmilel havaya elverişlilik veya performans standardına tabi olan bir hava nakil vasıtası veya bunun bir kısmı vesikasını aldığı sırada herhangi bir bakımdan bu satandarda tevafuk etmezse vesikası üzerine veya ilave edilecek bir ek üzerine tevafuk etmediği hususlar hakkında tam ve tadadi olarak şerh verilir.

b) Elinde o sınıf lisans vesikası hakkında mevcut beynelmilel standart ile tesbit olunan şarlara tevafuk etmeyen bir lisans bulunan her şahsın lisansı üzerine veya lisansa ilave olunacak ek üzerine şarlara tevafuk etmediği hususlar hakkında tam ve tadadi olarak şerh verilir.

şerh verilmiş vesika ve lisansların hükmü

MADDE 40.-

ynelmilel hava seyrüseferine iştirak edemezler.

Böyle bir hava nakil vasıtasının veya vesikaya tabi parçanın ilk defa olarak vesikayı vermiş olan devletten başka bir devlette tescil veya istimali hava nakil vasıtasının veya parçanın ithal edildiği devletin mesuliyeti altında cereyan edecektir.

Mevcut havaya elverişlilik standartlarının tanınması

MADDE 41.

Havaya elverişlilik vesikası talebi zımnında modelleri selahiyetter dahili makamata tevdi edilmiş bulunan hava nakil vasıtaları ile hava nakil vasıtaları malzemesi işbu tevdi keyfiyeti bu kabil malzemeye müteallik beynelmilel havaya elverişlilik standartlarının kabul tarihinden itibaren üç senelik bir müddetin hululnden evvel vukubulduğu ahvalde işbu faslın hükümlerine tabi değildir.

Personelin Ehliyetine Mtteallik Mevcut Standartların Tanınması

MADDE 42.- Ehliyetnameleri bu kabil personelin ehliyetine müteallik beynelmilel bir standardın ilk kabulünden itibaren bir senelik müddetin hululnden evvel ilk defa olarak verilen personel işbu faslın hükümlerine tabi değildir ve ancak merkez standardın kabul tarihinden itibaren beş sene sonra ehliyetnameleri muteber kalan bütün personel herhalükarda işbu faslın hükümlerine tabidir.

İKİNCİ KISIM

Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilatı

FASIL VII

Teşkilat

Adı ve Tarzı Teşekküllü

MADDE 43 - Bu konvansiyon tarafından. Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilatı adı altında bir Teşkilat kurulmuştur. Bu Teşkilat bir Asambe, bir konsey ve lüzumu kadar diğer uzaylardan mürekkeptir.

Mevzuu

MADDE 44.- Teşkilatın hedef ve mevzuları beynelmîlel hava nakliyatının inkişafını takviye etmek:

- a) Bütün dünyada beynelmîlel sivil havacılığın emniyet ve nizamla gelişmesini temin etmek,
  - b) Sulhververane maksatlar için hava nakil vasıtaları seçilmesini ve işletilmesini teşvik etmek.
  - e) Beynelmîlel sivil havacılık için havayolları, hava limanları ve hava seyrüsefer kolaylıklarının inkişafını teşvik etmek,
  - d) Dünya halkının emin, muntazam, kifayetli ve iktisadi hava münakalatına olan ihtiyaçlarını hazırlamak,
  - e) Makul olmayan rekabetin iktisadi bakımdan sebebiyet vereceği israfı önlemek.
- O Akid Devletlerin haklarına tam olarak riayet edilmesini ve Akid Devletlerden her birine beynelmîlel hava hatları işletmek hususunda bir imkan temin etmek,
- g) Akid Devletler arasında hiç bir fark gözetmemek,
  - h) Beynelmîlel hava seyrüseferinde uçuş emniyetini teminat altına almak,
  - i) Umumi olarak Beynelmîlel Sivil Havacılığa ait bütün meselelerin insafını temin etmek.

Maidi Makar

MADDE 45.- Teşkilatın makam Şikogo'da 7 Ocak 1944 te imzalanan Beynelmîlel Sivil Havacılık Muvakkat Anlaşmasıyla ihdas edilmiş Asamblesinin yapacağı son toplantıda tayin edilecek olan yerdir. Konseyin kararı üzerine makar muvakkat bir zaman için başka bir yerde de konseyin kararı üzerine makar muvakkat bir zaman için başka bir yere denak lo Unulabi lir.

Asamblenin İlk Toplantısı

MADDE 46.- Asamblenin ilk içtimai, muvakkat konseyin tayin edeceği tarih ve mahalde vukubulmak üzere, konvansiyonun mer'iyete girmesinin akibetinde yukarıda mezkur muvakkat teşkilatın muvakkat konseyi tarafından toplanacaktır.

Hukuki Ehliyet

MADDE 47.- Teşkilat Akid Devletlerden her birinin ülkesinde, vazifelerinin ifası için zaruri olan hukuki ehliyeti haiz olacaktır. Akid Devletlerin esas Teşkilatlan ve kanunlarıyla kabili telif olduğu takdirde teşkilata tam hukuki şahsiyet tanınacaktır.

FASIL VIII

Asemble

Asamblenin Toplantıları Rey

MADDE 48.- a) asamble her seen toplanacak ve konsey tarafından münasip zaman ve yerde toplantıya çağrılacaktır. Konseyin daveti veya 10 aza devletin Umumi Katipliğe hitaben vaki müracaatları üzerine, her hangi zamanda fevkalade toplantılar da yapılabilecektir.

b) Akid Devletlerden her biri toplantılarda temsil edilmek hususunda müsavi hak sahipleri oldukları gibi her biri rey hakkına maliktir. Akid Devletleri temsil eden delegelere toplantılara iştirak etmekle beraber rey hakkını haiz olmayan teknik müşavirler muavenet edebilir.

c) Asamblenin toplanabilmesi için Akid Devletlerin ekseriyetinin huzuru şarttır. Bu konvansiyonda hilafı tasrih edilmiş olmadıkça samblenin kararları revlerin ekseriyetiyle verilir.

Asamblenin Vazife ve Salahiyetleri

MADDE 49.- Asamblenin vazife ve salahiyetleri şunlardır:

- a) Her toplantıda kendisine bir reis ve diğer memurları şunlardır:
- b) IX .ncu Fasıll hükümleri dairesinde konseyde temsil edilecek olan Akid devletleri seçmek.
- c) Konsey tarafından verilen raporları tetkik ve tatbik ve konsey tarafından kendisine havale edilen meselelerde karar ittihaz etmek,
- d) Kendi usul ve kaidelerini tayin ve lüzum veya faydalı addedeceği tali komisyonlar tesis etmek.
- e) XII.nci Fasıll hükümleri dairesinde senelik bütçeyi tesbit ve teşkilatın mali ihtivaclarını tayin etmek.

f) Masrafları gözden geçirmek ve teşkilatın hesaplarını tasdik etmek.

g) Konseye, tali komisyonlara veya diğer herhangi bir teşekküle faaliyeti sahası dahilindeki bir iş havale etmek.

h) Teşkilatın vazifelerinin ifası için zaururi veya faydalı olan salahiyeti sahası konseyi teffiz etmek veya bu temsil salahiyetini her an fek veya tadil etmek,

i) XIII.ncü Fasil ahkâmını icra etmek,

j) Bu konvansiyon ahkâmının tadili ve ilaveler yapılması hususundaki teklifleri mütalaa ettikten sonra tasvip ederse XX.nci fasıl ahkâmı dairesinde Akid Devletlere tavsiye etmek.

K) teşkilatın faaliyet sahasına dair olup konseye havale edilmemiş bulunan bütün meselelerle meşgul olmak.

FASIL IX

Konsey

Konseyin Tarzı Teşekkülü ve Sureti İntihabı

MADDE 50.-

•d) Konsey Asambleye karşı mesul daimi bir teşekkül olup Asamle tarafından seçilecek 21 Akid Devletten tereküp edecektir. İntihap Asambelenin ilk toplantısında yapılacak ve her üç senede bir tekrar edilecektir. Bu suretle seçilen Konsey azaları müteakip intihaba kadar vazife göreceklerdir.

b) Konsey azalarını seçerek Asamble 1) hava nakliyatında başlıca ehemmiyeti haiz olan devletlere. 2) diğer suretle dahil olmayıp beynelmilel hava seyrüseferleri için teshilat teminine en büyük yardımda bulunan devletlere ve 3) başka suretle dahil olmayıp intihaplanıyla dünyanın belli başlı coğrafi sahalarının temsil edilmiş olmasını temin edecek olan devletlere temsil olunmak imkanını verecektir. Konseyde vukua gelecek herhangi bir hoşluk Assamble tarafından en kısa bir zamanda doldurulur, konseye bu suretle intihap edilen herhangi bir Akid Devlet selefinin gen kalan müddetince konseyde vazife görür.

c) Akid Devletlerin konseydeki mümessillerinin bir beynelmilel hava servisinde çalışmalarında fiilen iştiraki olmayacağı gibi böyle bir servise de mali alakası bulunmamalıdır.

Konseyin reisi

MADDE 51.- Konsey üç senelik bir müddet için kendi reisini seçer. Reis yeniden seçilebilir. Reisin rey hakkı yoktur. Konsey; azası arasından bir veya birden fazla reis vekili seçer: bunlar fiilen riyaset makamını işgal ettikleri müddetçe de rey vhaklarını muhafaza ederler. Reisin konsey azası arasından seçilmesi şart değildir, bununla beraber şayet mümessillerden biri seçilirse yeri boşalmış sayılarak kendisinin temsil ettiği devlet tarafından yeniden doldurulabilecektir.

Konseyin Reisi

MADDE 51.- Konsey üç senelik bir müddet için kendi reisin seçer. Reis yeniden seçilebilir. Reisin rey hakkı yoktur. Konsey; azası arasından bir veya birden fazla reis vekili seçer; bunlar fiilen riyaset makamım işgal ettikleri müddetçe de rey haklarını muhafaza ederler. Reisin konsey azası arasından seçilmesi yeri boşalmış sayılarak kendisinin temsil ettiği devlet tarafından yeniden doldurulabilecektir.

Reisin vazifeleri şunlardır:

- a) Konseyin, Hava Nakliyatı Komitesi ve Hava Seyrüsefer Komisyonunun toplantılarını açmak,
- b) Konseyin mümessili sıfatıyla hareket etmek, ve
- c) Konsey taratmadan kendisine tevdi olunan vazifeleri konsey namına ifa etmek.

Konseyde rey

MADDE 52.- Konsey, kararlarını azanın ekseriyet reyi ile verir. Konsey muayyen bir mesele hakkında azasından mürrekkep bir komiteye temsil selahiyeti verebilir. Alakadar Akid Devletler herhangi bir komiteye kararları aleyhine konseye müracaat edebilir.

Rey Hakkı Olmadan İştirak

MADDE 53.- Akid Devletlerden her biri hususiyle kendi menfaatine dokunan meselelerde konsey ile komite ve komisyonların müzakerelerine rey hakkını haiz olmaksızın iştirak edebilir. Konsey azalarından hiç biri kendisinin methaldar bulunduğu bir ihtilafın konseyde müzakeresinde rey sahibi değildir.

Konseyin Mecburi Vazifeleri

MADDE 54.- Konsey aşağıdaki hususları yapmakla mütelleftir:

- ı) Assambleye yıllık raporlar sunmak,
- b) Assambelenin talimatını yerine getirmek ve bu konvansiyon tarafından kendisine tahmil olunan vazife ve mükellefleri ifa etmek,
- c) Kendi Teşkilatını ve usul ve nizamını tayin etmek,
- d) Konsey azası tarafından seçilip konseye karşı mes'ul olacak olan bir Hava Nakliyat Komitesinin vazifelerini tesbit ve tasrih etmek,
- e) X.ncu Fasıl ahkamı dairesinde bir Hava Seyrüsefer Komisyonu tesis etmek,
- t) XII.nci ve XV. nci fasıllar ahkamına uygun olarak teşkilatın maliyesini idari etmek,
- g) Konsey reisinin ücretini tesbit ve tayin etmek,

h) XI.nci Fasil ahkamına uygun olarak Umumi Katip adını alacak olan icra memuru tayin etmek ve lüzum görülecek diğler personelin tayini için tedbirler almak,

i) İşletme masrafları baklandaki malumat ile umum bütçelerden hava yollarına yapılan maknı yardımlar hakkındaki tafsilat da dahil olduğu halde hava seyrüseferlerinin inkişafı ve beynelmilel hava servislerinin işlemesine müteallik malumatı talep etmek, toplamak, tetkik ve neşretmek.

k) Bu konvansiyonun ihlal edildiğinin ihbarını müteakip Akid Devletlerden birinin makul bir müddet içinde gereken tedbirleri almadığı takdirde Assambleye işbu konvansiyonun ihlalini bildirmek,

;?t)[Bu konvansiyonun XI.nci faslının ahkamı dairesinde beynelmilel standartları ve tavsiye olunan usulleri kabul etmek.

Bunları bu konvansiyona bir lahika halinde ilave etmek ve bu hattı hareketinden Akid Devletleri haberdar kılmak.

m) Hava Seyrüsefer Komisyonunun lahikaların tadili baklandaki tavsiyelerini mütalaa ve XX.nci fasıl ahkamı dairesinde icap eden tedbirleri almak,

n) Konvansiyona taallük edip Akid Devletlerden herhangi biri tarafından kendisine tevdi olunan meseleleri mütalaa etmek.

Konseyn İhtiyari Vazifeleri

MADDE 55. a) Lüzumlu olan ve bittecrübe faydalı görülen hallerde mıntıka veya sair esaslara müsteniden Tali Hava Nakliyat komisyonları kurmak ve bu komisyonun hedeflerinin tahakkukunu kolaylaştırmak üzere kendilerinden istifade veya kendileriyle teşriki mesai edebilecek devlet veya hava yolları grupları tayin etmek,

h) Hava Seyrüseferi Komisyonuna, bu konvansiyonla tahmil olunan vazifelere munzam olarak yem vazife ve selahiyetler tevdi ve bu selahiyetleri her zaman için ref veya tadil etmek,

c) Hava nakliyatı ve hava seyrüseferine müteallik olup beynelmilel ehemmiyeti haiz olan bütün meselelerin tetkikini idare etmek; bu tetkikatın neticelerini Akid Devletlere bildirmek,

Akid Devletler arasında hava nakliyatı ve hava syrüseferi meselelerine müteallik malumatın teatisini temsil etmek,

d) Beynelmilel maliyet ve ana hatlarda beynelmilel hava nakliyatının teşkilat ve işletmesiyle alakalı bütün meseleleri mütalaa etmek ve Assambleye buna dair projeler sunmak,

e) Akid Devletlerden herhangi birinin talebi üzerine beynelmilel hava seyrüseferinin inkişafı üzeremde bertaraf edilmesi mümkün olan maniler ihdas ettiğİ görülen herhangi bir vasiyeti tahkik etmek ve böyle bir tahkikattan sonra şayanı arzu bulacağı raporları neşretmek (tebliğ etmek).

FASIL X

Hava Seyrüseferi Komisyonu

Komisyonun Tayini

MADDE 56._ Hava seyrüseferi komisyonu Akid Devletler tarafından namzet olarak gösterilen şahıslar arasından komisyonca seçilecek 12 azadan tereküp eder. Bu kimselerin havacılık ilim ve tatbikatında elverişli evsa ve tecrübe sahibi olmaları lazımdır. Konsey bütün Akid Devletleri namzet göstermeğe davet eder. Hava Seyrüseferi Komisyonun Reisi Konsey tarafından tayin olunur.

Komisyonun Vazifeleri

MADDE 57. Hava seyrüsefer komisyonu aşağıdaki hususları yapmakla mükelleftir:

- a) Bu komisyon lahikalarında yapılacak tadilat mütalaa ve kabul edilmek üzere Konsey tavsiye etmek,
- h) Arzu ettikleri takdirde Akid Devletlerden herhangi birinin iştirak edebileceği teknik tali komisyonlar kurmak;
- c) Hava seyrüseferlerinin inkişafı bakımından lüzumlu ve faydalı bulacağı bütün malumatı toplaması ve Akid Devletlere tevzii hususunda Konseye tasiyelerde bulunmak.

FASIL XI Personel

Personelin Tayini

MADDE 58.- Assamble tarafından vazolunacak bütün kaidelerle bu konvansiyon ahkamı mahvuz kalmak şartıyla Konsey, teşkilatın umutmi katiple diğer personelinin nasıl tayin olunacakları, vazifelerinin nasıl nihayet bulacağı hakkındaki usullerle salahiyeti tayin ve azaltma, ücret, tazminat ve Genel Sekreterin hizmet şartlarını tayin eder ve Akid Devletlerden herhangi birinin tebaasını tayin veya hizmetlerinden istifade edebilir.

Personelin Beynelmillel Evsafi

MADDE 59.- Konseyin Reisi, Umumi Katibi ve diğer azaları uhdelerine düşen vezaifm ifası ve almiyacaktır. Her akid Devlet personelin uhdesine düşen vezaifin beynelmillel mahiyetine tamamiyle riayet etmeyi ve kendi tebaasından hiçbir kimse üzerinde vazifelerinin ifası luisusunda tesir icra etmemeyi taahhüt eder.

Personelin İmtiyaz ve Muafiyetleri

MADDE 60.- Akit Devletlerden herbiri, teşkilatı esasiyesi müseade ettiği nisbette, diğer beynelmillel teşkilatın muadil personeline tanınan imtiyaz ve muafiyetleri konsey"reisini.

umumi katibine ve teşkilatın azasına da tanımayı taahhüt eder. Beynelmîlel memurların mahiyet ve imtiyazlarına müteallik umumi beynelmîlel bir anlaşmaya varıldığı takdirde, teşkilatın reisi, kitabi umumisi vesair personelinin muafiyet ve imtiyazları mezkur umumi beynelmîlel anlaşmanın behşedeceği muafiyet ve imtiyazları ibaret olacaktır.

FASIL XII Mali

Hükümler

MADDE 61.- Konsey Asambleye senelik bütçeyi, senelik hesabı ve bütün hasılat ve masarifata ait tahminleri arzeder. Assamble münasip göreceği tadilat yaparak bütçeyi reye koyar ve XV.ci fasıl mucibince devletlerin rızasıyla yapılan tahsilat müstesna, teşkilatın masrafını zaman zaman tesbip edeceği esaslar üzerinden Akid Devletler arasında taksim eder.

Rey Hakkının Taliki

MADDE 62.- Assamble teşkilata karşı olan mali taahhütlerini makul bir müddet zarfında yerine getirmeyen herhangi bir Akid Devletin Assamble ve Konseydeki rey hakkını talik edebilir.

Murahhas Heyetlerinin Ve Sair Mümessillerinin Measarifi

MADDE 63.- Her Akid Devlet Assamble nezdindeki murahhas heyetinin masarifini, konseyde vazife görmeğe tayin ettiği herhangi bir kimsenin ve teşkilatın tali komite veya komisyonlarındaki vaziyfe veya mümessillerinin ücret, harcırah ve sair masarifini deruhte eder.

FASI XIII

Sair Beynelmîlel Anlaşmalar

Emniyet Anlaşmaları

MADDE 64.- Teşkilat salahiyeti dahilinde dünya emniyetini doğrudan doğruya alakadar eden havacılık meseleleri için Asambelenin reyi ile, Dünya milletleri tarafından sulhun idamesi maksadıyla tesis edilmiş olan herhangi bir umumi teşkilatla lazım gelen anlaşmalara girişilebilir.

Sair Beynelmîlel Teşekkürlerle Anlaşmalar

MADDE 65.- Konsey umuma ait servislerin muhafazası ve personele müteallik umumi alakadar eden tedbirleri zimminde sair beynelmîlel teşekkürlerle anlaşmalar girişilebildiği gibi, Asambelenin tasvibi ile, teşkilatın mesaisini kolaylaştıracak herhangi sair anlaşmaları da girişebilir.

Sair Anlaşmalar Müteallik Vezâif

MADDE 66.- a) Assamble ve Konseyin 7 Aralık 1944 de Chicago'da tanzim edilen Beynelmîlel Hava Servisleri Transit Anlaşması ile Beynelmîlel Hava Nakliyatı Anlaşması

tarafından kendisine tevdiye edilen vazifeleri, mezkûr anlaşmalarda tasrih olunan ahkam ve şerait dahilinde ifa eder.

b) Assamble ve Konseyin 7 Aralık 1944'de Şikago'da tanzim edilen Beynelmilel Hava Servisleri Transit Anlaşması veya Beynelmilen Hava Nakliyatı Anlaşmasını kabul etmemiş bulunan azaları, kabul etmedikleri anlaşmaların ahkamına tevfikan assamble veya K.Onseye havale edilen meselelerde rey vermeye sallahiyetter değildirler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Beynelmilel Hava Nakliyatı

FASIL XIV

Malumat ve Raporlar

Raporların Konseyi Nezdinde Tescili

MADDE 67.- Akid Devletlerden herbiri kendi hava nakliyat şirketlerinin konsey tarafından vazedilen evsafa göre hazırlanmış trafik raporları, masarif istatistikleri ve diğer şeyler meyanında bütün hasıllata ve hasılat menabiini gösteren mali raporları konsey nezdinde leşçil etmesini taahhüt eyler.

FASIL XV

Hava Limanları Vesair Hava Seyrüsefer Tesisatı

Havayollarının ve Hava Limanlarının Tayini

MADDE 68.- Akid Devletlerden herbiri, iş bu konvansiyon hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, kendi ülkesi dahilinde herhangi bir beynelmilel hava servisinin takip edeceği havayolunu ve kullanabileceği havalimanlarını tayin edebilir.

Hava Seyrüsefer Tesisatının İslahı

MADDE 69.- Akid Devletlerden birin hava limanlarına veya, radyo ve meteoroloji servisleri dahil olmak üzere, sair hava seyrüsefer tesisatının beynelmilel hava servislerinin salim, muntazam, müessir ve ekonomik bir şekilde işlemesi için makûl derecede kafi olmadığına konseyce kanaat hasıl olduğu takdirde konsey doğrudan doğruya veya alakadar olan devletle ve münasebettar devletlerle vaziyetin ıslahı için imkan bulmak maksadıyla istişare eder ve bu maksatla tavsiyelerde bulunabilir. Bu tavsiyeleri yerine getirmeyen bir Akid Devlet iş bu anlaşmada hükümlerine riayetsizlikde bulunmuş telakki olunmayacaktır.

Hava Seyrüsefer tesisatının Masraflarının Karşılanması

MADDE 70.- 69.cu maddenin ahkamı dairesinde tahaddüs eden ahvalde bir Akid Devlet meşkur tavsiyeleri tatviki zımmında konsey ile bir anlaşma aktebilir.

Devlet, böyle bir anlaşmanın tazammun ettiği masrafların hepsini karşılamak şıkkını tercih edebilir. Devlet bu şıkkı tercih etmediği takdirde konsey, devletin müracaatı üzerine, masrafların hepsini veya bir kısmını karşılamaya muvafakat edebilir.

Tesisatın Konsey Tarafından Temini ve Bakımı

MADDE 71.- Bir Akid Devletin müracaatı üzerine konsey diğer Akid Devletlerin beynelmilel havaseyrüseferinin salim, muntazam, müessir ve ekonomik bir şekilde işlenmesi için mezkur devletin ülkesi içinde lüzumlu olan hava limanlarının ve radyo ve meteoroloji servisleri dahil olmak üzere, sair havaseyrüsefer tesisatının bir kısmını veya hepsini temin etmeye memurlarını tayin eylemeye ve bakımını ve idaresini eline almaya muvafakat edebilir. temin ettiği tesisatın kullanılması için muhik ve makul harçlar tesbit edebilir.

Arazinin İstimlak ve İstimali

MADDE 72.- Akid bir devletin müracaatı neticesinde masrafları tamamen veya kısmen konsey tarafından deruhte edilen tesisat için arazi nefsine muhafaza etmek suretiyle araziye kendi temin veyahut arazinin muhik ve makul şartlar dahilinde ve alakadar devletin kanunlarına tevfikan konsey tarafından kullanılmasını teshil eder.

Tahsisatın Sarf ve Cibayeti

MADDE 73.- Konsey, XII.nci fasıl mucibince Assamble tarafından emrine amade kılınan tahsisat hudutları dahilinde işbu fasılın istilzam ettiği adi sarfiyatı teşkilatın umumi sermayesinden ödeyebilir. Konsey işbu fasıl mucibince yapılan sarfiyatın istilzam ettiği resul malı. hava nakliyat şirketi tahsisatından istisfa eden devletler arasında kendi muvafakatlanya ve evvelce tesbit edilmiş nisbetler dahilinde taksim etmek suretiyle makul bir müddet zarfında cibayet eder. Bundan maada konsey, lüzumlu olan herhangi mütedavil sermayeyi buna muvafakat eden devletlerden cibayet edecektir.

Teknik Yardım ve Varidatın İstimali

MADDE 74.- Konseyin Akid Devletlerden birine müracaatı üzerine para avans vermiş veyahut hava limanları veya sair tesisatın tamamen ve kısmen temin etmiş olduğu. ahvalde buna müteallik anlaşma, alakadar devletin muvafakatiyle, hava limanları ve sair tesisatın idare ve işletilmesinde teknik yardımlarda bulunulmasına mütedair meşkûr hava limanları ve sair tesisatın işleme masraflarının faiz ve amortisman bedellerinin ödenmesine müteallik hükümleri ihtiva edebilir.

Tesisatın Konseyden Devir Alınması

MADDE 75.- Bir Akid Devlet 70.nci madde mucibince deruhte ettiği herhangi bir cevibeyi herhangi bir zamanda ifa ederek konseyin 71 ve 72.nci maddeler ahkamına tevfikan kendi ülkesi üzerinde temin etmiş olduğu havalananlarını ve sair tesisatın, konseyin kanaatine mevcut şerait dahilinde makul görülen bir meblağı konseye tediye etmek suretiyle, devir alabilir. Meşkur Devlet konseyin tayin ettiği meblağı makul gördüğü takdirde konseyin kararını temyizen Assambleye müracaat eder ve Assamble konseyin kararını tasdik veya tadil edebilir.

Sermayenin İadesi

MADDE 76.- 75.nci madde ahkamina tevfikan konseye iade edilen sermayeler ve 74.HCÜ madde mucibince konseyce tahsil olunan faiz ve amortisman bedelleri, bidayette 73.ncü madde hükümlerine göre devletler tarafından avans olarak sermaye verilmiş bulunduğu ahvalde sermayenin teşkiline iştirak eden devletler arasında, konsey tarafından tesbit edilmiş olan iştirak nisbetlerine göre taksim edilir.

FASIL XVI

Müşterek İşletme Teşekkülleri ve Pul Servisleri

Müşterek İşletme Teşekküllerine Cevaz Verilmiştir.

MADDE 77.- İşbu Konvansiyon hükümleri iki veya daha ziyade Akid Devletin müştereken hava nakliyatı işletme teşekkülleri veya beynelmilel işletme acenteleri tesis etmeleri veya herhangi yollar veya mntıklalar üzerindeki hava servislerini birleştirmelerine manı olacak şekilde tevsir olunmayacak ve ancak meşkur teşekküller veya acenteler ve birleştirilmiş servisler işbu konvansiyonun anlaşmaların konsey nezdinde tesciline müteallik ahkamı dahil olmak üzere bütün ahkamına tabi bulunacaktır. İşbu konvansiyonun hava nakil vasıtalarının tabiiyetine müteallik ahkaminın beynelmilel işletme acentaları tarafından işletilen hava nakil vasıtalarına ne suretle teşmil edileceğini konsey tayin eder.

Konseyin Vazifesi

MADDE 78.- Herhangi yollar veya mntıklar üzerinde hava servisleri işletmek için müştereken teşekküller vücuda getirmelerini konsey alakadar Akid Devletlere telkin edebilir.

İşletme Teşekküllerine İştirak

MADDE 79.- Bir Devlet gerek hükümeti, gerek hükümetinin tayinetiği bir hava nakliyat şirketi veya şirketleri vasıtası ile müşterek işletme teşekküllerine veya birleştirme anlaşmalarına iştirak edebilir. Mezkur şirketler, münhasıran alakadar devletin takdirine göre, gerek tamamen, gerek kısmen devlet sermayesi ile ve gerek hususi sermaye ile müteşekkil olabilirler.

DÖRDÜNCÜ KISIM Nihai

Hükümler . FASIL XVII

Sair Havacılık ukavele ve Anlaşmaları

Paris ve Havana Konvansiyonları

MADDE 80.- Akid Devletlerden herbiri gerek 13 Ekim 1919 da Paris'te imzalanan hava seyrüseferlerinin tanzimine mütallik anlaşmaya ve gerek 20 Şubat 1928 de Havana'da imzalanan ticari havacılık anlamasına vaziülümza bulunduğu takdirde işbu anlaşmanın mevkii meriyete girmesinin hemen akabinde, bunların feshim ihbar etmeyi taahhüt eyler. Akid Devletler arasında işbu konvansiyon yukarıda zikredilen Paris ve Havana Konvansiyonlarının yerine kaim olur.

Mevcut Anlaşmaların Tescili

MADDE 81.- İşbu konvansiyon mevkii meriyete girmesi tarihinde mevcut olup Akid Devletlerden biri ile herhangi diğer bir devlet ve yahut Akid Devletlerden birinin bir hava nakliyat şirketi ile arasında aktedilmiş bulunan bütün havacılık anlaşmaları derhal konsey nezdinde tescil olunacaktır.

Gayri Kabili Telif anlaşmaların İlgası

MADDE 82.- Akid Devletler işbu anlaşma hükümleriyle kabili telif olmayan aralarında mevcut bütün taahhütleri ve anlaşmalardan işbu anlaşma ile ilga edildiğini kabul ve bununla gayrikabili telif taahhütlere ve anlaşmalara girişmemeyi taahhüt ederler. Teşkilata aza olmadan evvel. Akid Devletlerden gayri bir devlete veya Akid devletlerden birinin veya Akid olmayan bir devletin tebasından bir şahsa karşı taahhütlere girişmiş olan bir Akid Devlet kendisinin mezkur taahhütlerden tebriyesini temin için derhal lazım gelen tedbirleri alacaklardır.

Akid Devletlerden herhangi birinin bir hava nakliyat şirketi bu kabil gayrikabili telif taahhütlere girişmiş bulunduğu takdirde tabiyetini haiz olduğu devlet mezkur taahhütlerin derhal inkızası zımında mümkün olan gayreti sarfedecek ve her hal ve karda bunların işbu konvansiyonun mevkii meriyete girmesinden sonra kanunen mümkün olan en kısa zamanda nihayetlendirilmesini temin edecektir.

Yeni Anlaşmaların Tescil

MADDE 83.- Yukarıdaki maddenin ahkamı mahfuz kalmak şartıyla, herhangi bir Akid Devlet işbu konvansiyonun hükümleriyle gayrikabili telif olmayan anlaşmalar yapabilir. Bu kabil anlaşmalar derhal konsey nezdinde tescil edilecek ve konsey bunları mümkün olan süratle ilan edecektir.

FASIL XVIII İhtilaflar

ve Termerrüt

İhtilaflerin Halli

MADDE 84.- İki veya daha ziyada Akid Devlet arasında işbu konvansiyonun ve eklerinin tefsir veya tatbikine müteallik olarak vukua gelen bir ihtilaf müzakere yoluyla hal olunmadığı takdirde ihtilafta alakadar bulunan herhangi bir devletin müracaatı üzerine konsey tarafından muhakeme olunacaktır. Konseyin hiçbirazası kendisinin methaldar bulunduğu bir ihtilafın konsey tarafından müzakeresinde rey veremeyecektir. 85. nci maddenin hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, herhangi bir Akid Devlet konseyin kararını temyiz, ihtilafta için tayin olunan bir hakem mahkemesine veya beynelmilel daimi Adalet Divanına müracat edebilir. Bu temyüz keyfiyeti konseyin kararının tebellüğ olunmasından sonra 60 gün zarfında konseye bildirilecektir.

Hakem

MADDE 85.- Konseyin kararını temyiz olduğu bir ihtilafın tarafeyninden bulunan herhangi bir Akid Devlet Beynelmilel Daimi Adalet Divanının statüsünü kabul etmemiş

bulunduğu, ihtilaf tarafeyni olan devletler hakem mahkemesinin intihabı hususunda mutabık kaldıkları takdirde ihtilaf tarafeyni olan Akid devletlerden herbiri bir hakem nasbeder ve bu hakemler bir mümeyyiz tayin ederler. İhtilafın tarafeyninden olan Akid Devletlerden birisi temyizın tarihinden itibaren üç aylık bir müddet zarfında hakem nasbedilmemiş bulunduğu takdirde konsey reisi konsey tarafından tertip edilen ehliyetli ve bu vazifeyi görmeye amade eşhas listesi içinde o devlet namına bir hakem nasbeder. Hakemler otuz gün içinde bir mümeyyiz tayini hususunda anlaşımadıkları takdirde konsey reisi yukarıda mezkur listeden bir mümeyyiz tayin eder. Hakemlerle mümeyyüzden müteşekkil heyet hakem mahkemesini teşkil eder. İşbu mahkemenin veya yukarıdaki maddenin ahkâmına tevfikân tesis olunan herhangi bir hakem mahkemesi kendi usulü muhakemesini tesbit eder ve kararlarını ekseriyeti aza ile verir. Şu kader ki, konsey çok fazla tehhür vukua geldiğine kani olduğu ahvalde usulü muhakemeye müteallik meseleleri hal ve intaç edebilir.

Temyizler

MADDE 86.- Konsey başka suretle karar vermedikçe, bir beynelmilel hava nakliyat şirketinin işletmesinde işbu konvansiyonun ahkâmına riayetsizlik bulunup bulunmadığı hususunda konseyden sadır olan bir karar temyiz yoluyla nakz olunmadığı müddetçe meriyette kalır. Bundan ayrı herhangi bir meşeye müteallik konsey kararları temyiz olundukları takdirde, temyizın neticesine kadar talik edilirler. Beynelmilel Daimi Adalet Divanının ve hakem mahkemelerinin kararları kat'i lüzum ifade ederler.

Hava nakliyat şirketi tarafından riayetsizliğin cezası

MADDE 87.- Akid Devletlerden birinin bir hava nakliyat şirketinin yukarıdaki madde ahkâmına tevfikân ittihaz edilen kat'i bir karara riayet etmediğine konsey karar verdiğı takdirde Akid Devletlerden her biri alakadar hava nakliyat şirketinin kendi ülkesi üzerindeki hava içinde işlemesine müsaade etmemey taahhüt eyler.

Devlet tarafından riayetsizliğin cezası

MADDE 88.- İşbu fasıl ahkâmının tatbikatında temerrüdü görülen herhangi bir Akid Devletin Assambie ve konseydeki rey hakkını Assamble talik eder.

FASIL XIX

Harb

Harb ve Fevkalade ahval

MADDE 89.- Harp halinde işbu konvansiyon hükümleri gerek muharip, gerek bitaraf sıfatıyla alakadar olan herhangi bir Akid Devletin serbesti hareketine tesir etmiyecektir.

Aynı esas, milli mevkalade ahval mevcut olduğunu ilan ederk keyfiyetten konseyi haberdar eden herhangi bir Akid Devletin vaziyetine de şamil olacaktır.

FASIL XX

Ekler

Eklerin Kabul ve Tadili

MADDE, 90.-a) 54 üncü maddenin (L) rumuzlu tali bendinde tasrih olunan eklerin konsey tarafından kabulü konseyin işbu maksatla toplanan bir celsesinde sülüsani ekseriyetle karagir olup bunu müteakip konsey tarafından Akid Devletlerden herbirine arz olunur. Mezkur ekler veya eklerin tadilleri Akid Devletlere arz olunmalarından itibaren üç ay zarfında veya konseyin tayin edebileceği daha uzun bir müddetin hululünden sonra ve ancak o zamana kadar Akid Devletlerin ekseriyeti ademi muvafakatlerini konseye tebliğ etmemiş buldukları takdirde, mevkii mer'iyete girerler.

b) Konsey herhangi bir ekin ve onun tadilinin mevkii meriyete girmesinden bütün Akid Devletleri derhal haberdar eder.

FASIL XXI

Tasdikler. İştirakler, Tadiller ve Fesihler

Konvansiyonun Tasdiki

MADDE 91.- a) İşbu konvansiyon vaziülimza devletler tarafından tasdik tabidir. Tasdiknameler Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin Hazinei evrakına tevdi olunacak ve mezkur hükümet tevdi tarihini vaziülimza olan ve iştirak eden devletlerin herbirine bildirecektir.

b) 26 devlet işbu konvansiyonu tasdik veya buna iştirak ettiği anda konvansiyon bu devletler arasında, 26 ncı tasdiknamenin tevdini takip eden her devlet için kendi Tasdiknamesinin tevdini takip eden otuzuncu gün mevkii mer'iyette girer.

c) Vaziülimza olan ve iştirak eden devletlerden herbirinin hükümetini işbu konvansiyonun mevkii mer'iyete girdiği tarihten haberdar etmek Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin vazifesidir.

Konvansiyona İştirak

MADDE 92.- a) İşbu konvansiyon mütehit Milletler azalarının ve bunlarla müşareket halinde bulunan devletlerin ve elyevn cereyan eden dünya mücadelesi zarfında bitaraf kalmış bulunan devletlerin iştirakine açık bulunacaktır.

b) İştirak Amerike Birleşik devletleri Hükümetine ihbar olunmak suretiyle vaki olur. Ve İhbarnamenin Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine muvasalatını takip eden otuzuncu gündem itibaren hüküm ifade eder ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti keyfiyetten bütün Akid Devletleri malumatlar eder.

Diğer Devletlerin Kabul Olunması

MADDE 93.- 91 ve (a) 92 numaralı maddelerde tasrih olunanlardan gayri devletlerin, dünya milletleri tarafından sulhun muhafazası için tabi olunabilecek herhangi bir umumi beynelmilel teşkilatın tasvibine tabi olmak şartıyla, Assamblenin beşte 4 rey ile ve Assamblenin tayin edebileceği şeraite tabi olarak, işbu konvansiyona iştiraki kabul edilebilir; şu kadar ki. kabul için müracaat eden devlet tarafından elyevn cereyan eden harp içinde istilaya veya tamza duçar olmuş bulunan herhangi bir devletin muvafakatini her seferde almak şarttır.

Konvansiyonun Tadili

MADDE 94.-a) İşbu anlaşmanın tadili için herhangi bir teklif Assamblenin silisan ekseriyeti tarafından tasdik olunmalıdır. Ve bunu müteakip tadil Assamble tarafından tayin edilecek bir addede baliğg olan devletler tarafından tasdik olubnduktan sonra tasdik etmiş olan devletler için meriyete girer. Bu maksatla tayin olunan devletler adedi bütün Akid Devletler adedinin sülusanından az olmayacaktır.

b) Assamble tadilin bu hattı hareketi icabettirecek mahiyette bulunduğuna kani olduğu takdirde, tadilin kabulünü tavsiye eden kararında tadilin mer'iyete girmesinden itibaren muayyen bir müddet zarfında bunu tasdik etmemiş bulunan herhangi bir devletin bu hareketi üzerine teşkilat azalığının ve konvansiyon iştirakinin sakıt olması hükmünü vazedebilir.

Konvansiyonun Feshinin ihbarı

MADDE 95.- a) Herhangi bir Akid Devlet işbu Konvansiyonun mer'iyete girmesinden itibaren üç sene sonra konvansiyonun feshini Amerika birleşik Devletleri Hükümetine malumat vermek suretiyle ihbar edebilir. Ve mezkur hükümet keyfiyetten derakap Akid Devletlerin herbirini haberdar eder.

b) Feshi, ihbarnamenin alınması tarihinden itibaren bir sene sonra mevki tatbik girere ve ancak fesheden devlet için hüküm ifade eder.

FASIL XXIII

Tarifeler

İşbu Konvansiyonda

MADDE 96.- a) "Hava Servisi" ibaresi ummumi yolcu, posta veya yük nakliyatı için hava nakil vasıtalarının yaptığı, tarifeye tabi herhangi bir hava servisi manasını ifade eder.

b) "Beynelmilel Hava Servisi" ibaresi birden ziyade Devlet ülkesi üzerindeki hava içinden geçen bir hava servisi manasını ifade eder.

e) "Hava Nakliyat Şirketi" ibaresi beynelmilel bir hava servisi işleten veya teklif eden bir hava nakliyatı teşebbüsü manasını ifade eder.

d) "Teknik İniş" (trafikten gayri maksatlar için) ibaresi yolcu, yük veya posta alıp boşaltmaktan gayri herhangi bir maksatla iniş manasını ifade eder.

KONVANSİYONUN İMZASI

Tasdiken limekal usulü veçhile selahiyetter kılman aşığıda vaziül imza murahaslar, işbu konvansiyonu imzalarının hizasında gösterilen tarihlerde hükümetleri namına imza ederler.

7 aralık 1944 de Şikago'da İngilizce olarak tanzim edilmiştir. Her biri aynı derecede muteber olmak üzere İngilizce, Fransızca ve ispanyolca lisanslarında tanzim edilen bu metin Vaşington'da imzaya açık bulundurulacaktır. Her iki metin Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin Hazinei Evrakında muhafaza edilecek ve mezkur Hükümet tarafından işbu konvansiyonu imza veya bilahare iştirak eden hükümetlere musaddak suretler gönderilecektir.